

# Dødsfald

– hvad sker der, når vi mister?



1. Når vi har mistet
2. Hvem arver?
3. Valg af skifteform – udlevering af boet fra skifteretten
4. Hvordan forløber bobehandlingen?
5. Hvad skal der ske med ejendele?
6. Hvordan afgøres uenighed mellem arvingerne?
7. Hvad skal der betales i afgift?
8. Hvornår er et dødsbo skattepligtigt?
9. Livsforsikring og pensionsordning
10. Er det nødvendigt med advokatbistand?

**tvc.**

ADVOKATFIRMA

## 1. Når vi har mistet

Når vi har mistet en af vore kære, skal vi først og fremmest håndtere sorgen og begravelsen, men samtidig er der en lang række praktiske forhold vedrørende afdødes formue, der skal håndteres. Nedenfor kan du læse om det praktiske forløb i forbindelse med bobehandlingen.

Kort tid efter dødsfaldet modtager de nærmeste pårørende et brev fra skifteretten vedrørende behandling af dødsboet. Skifteretten har oplysninger fra SKAT om afdødes formueforhold og fra personregistret om eventuel

ægtefælle og børn. Herudover har skifteretten en kopi af et eventuelt notartestamente.

Efter et dødsfald modtager de nærmeste pårørende et brev fra skifteretten.

Skifteretten har derfor behov for at komme i kontakt med afdødes arvinger med henblik på at afklare, hvordan arvingerne ønsker, at boet skal behandles.

## 2. Hvem arver?

Arvinger er delt op i følgende 3 arveklasser:

- **Første arveklasse** omfatter ægtefælle og børn. Hvis et barn er afgået ved døden, træder eventuelle børnebørn i stedet for.
- **Anden arveklasse** omfatter forældre, søskende, niecer og nevøer. Forældrene arver lige, og hvis en af forældrene er afgået ved døden, arver søskende, og dernæst niecer og nevøer.
- **Tredje arveklasse** omfatter bedsteforældre. Hvis en bedsteforælder er afgået ved døden, træder bedsteforældrerens børn, altså fastre, mostre, morbrødre og farbrødre i stedet for.

Derimod arver fætre og kusiner ikke i henhold til arveloven. Hvis der ikke er arvinger i første arveklasse, arver eventuelle arvinger i anden arveklasse og så videre. Er der ingen arvinger i nogen af arveklasserne, tilfalder arven Statskassen.

Arvinger deles op i tre arveklasser. Hvis der ikke er nogen arvinger, tilfalder arven Statskassen.

Uanset hvor længe to ugifte samlevende måtte have boet sammen i et ægteskabslignende forhold, er en samlever kun arveberettiget, hvis

der er oprettet testamente. Ved oprettelse af testamente kan afdøde have ændret ved fordelingen af arven i henhold til arveloven.

Arvelovens tvangsarveregler skal overholdes ved oprettelse af testamente. En ægtefælle og et barn kan således ikke gøres arveløse i henhold til den danske arvelov. Hvis afdøde efterlader sig både børn og ægtefælle, fordeles arven ligeligt med 50 % til børnene og 50 % til ægtefællen i henhold til loven.



**Ægtefæller og børn kan ikke gøres arveløse.**

Tvangsarven udgør en fjerdedel. Ved testamente kan der således kun testamenteres over tre fjerdele af formuen, hvis afdøde efterlader sig børn og/eller ægtefælle. Efterlader afdøde sig hverken børn eller ægtefælle – altså ingen tvangsarvinger – kan afdøde frit testamentere over den efterladte formue.

## 3. Valg af skifteform – udlevering af boet fra skifteretten

I forbindelse med henvendelse til skifteretten skal arvingerne tage stilling til, hvordan boet skal behandles – det kaldes skifteformen. Herunder gennemgås forskellige skifteformer.



**Arvingerne skal tage stilling til skifteformen.**

### 3.1. Boudlæg

Hvis afdøde efterlader sig en nettoformue på mindre end 44.000 kr. (i 2018), udleveres boet til de nærmeste pårørende. Der sker således ingen egentlig bobehandling. De nærmeste pårørende har pligt til at betale alle begravelsesudgifter og rydde afdødes bolig, men de

hæfter ikke for afdødes gæld i øvrigt.

### 3.2. Uskiftet bo

Hvis afdøde kun efterlader sig en ægtefælle og fællesbørn, har den længstlevende ægtefælle mulighed for at få boet udleveret til uskiftet bo. Dette kan ske uden samtykke fra fællesbørnene. Efterlader afdøde sig derimod såkaldte særbørn (altså børn, som kun den afdøde er forælder til), kræver udlevering af boet til uskiftet bo særbørnenes samtykke, hvilket kræver, at særbørnene er fyldt 18 år. Uskiftet bo betyder, at den længstlevende overtager afdødes formue, herunder alle gældsforpligtelser og skattemæssige forpligtelser.

**Den længstlevende ægtefælle bør søge advokatbistand – særligt hvis den afdøde havde gæld eller drev virksomhed.**

Det er derfor af afgørende betydning, at den længstlevende ægtefælle har fuld indsigt i afdødes formueforhold. Inden udlevering af boet til uskiftet bo, bør den længstlevende ægtefælle søge advokatbistand, specielt hvis afdøde har drevet virksomhed.



**Uskiftet bo betyder at den længstlevende overtager den afdødes formue, gæld og skattemæssige forpligtelser.**

### 3.3. Ægtefælleudlæg

Den længstlevende ægtefælle har ret til at få afdødes formue udlagt – altså overdraget – hvis den samlede formue ikke overstiger 760.000 kr. (i 2018). Den samlede formue beregnes som ægtefællernes fællesformue, afdødes fuldstændige særeje samt livsfor-sikringer og pensionsordninger, der kommer til udbetaling til længstlevende ægtefælle i forbindelse med dødsfaldet.

Da den længstlevende ægtefælle overtager afdødes gæld, er det af afgørende betydning, at længstlevende har fuld indsigt i afdødes

formueforhold. Ligesom ved uskiftet bo bør den længstlevende ægtefælle søge advokatbistand, inden boet udleveres til ægtefællen.

### 3.4. Privat skifte – hvis arvingerne deler boet uden hjælp fra en bobestyrer

Hvis boet udleveres til privat skifte, sker der et egentligt skifte af afdødes formue. Privat skifte kræver, at arvingerne er enige om alt, herunder fordeling og/eller salg af aktiverne. Et privat skifte skal være afsluttet i løbet af ét år efter dødsdagen. Arvingerne plejer sædvanligvis at antage en advokat til at bistå med behandling af det private skifte.

### 3.5. Bobestyrerbo

Hvis der mellem arvingerne ikke er enighed om at få boet udleveret til privat skifte, eller hvis afdøde i et testamente har bestemt, at boet skal behandles som bobestyrerbo, udleverer skifteretten boet til bobestyrer (en advokat), der er autoriseret af skifteretten og har særlig ekspertise i behandling af dødsboer. Et bobestyrerbo skal som udgangspunkt være afsluttet inden to år efter dødsdagen, men fristen kan forlænges, hvis alle forhold ikke er afklaret inden to år.

Hvis afdøde efterlader sig mere gæld end formue – altså boet er insolvent – skal boet behandles af en bobestyrer, idet bestemmelsesretten ikke længere tilkommer arvingerne, men boets kreditorer.

## 4. Hvordan forløber bobehandlingen?

Efter udlevering af boet fra skifteretten skal der indrykkes et såkaldt proklama i Statstidende. Hermed opfordres alle til at anmelde deres krav over for boets kontaktperson inden otte uger.



**Eventuelle kreditorer har normalt otte uger til at gøre deres krav gældende.**

Fristen på otte uger kan i særlige tilfælde forlænges i yderligere otte uger. Overskrides fristen, bortfalder kreditorernes krav. Eventuelle kreditorer har normalt otte uger til at gøre deres krav gældende. Efter udløb af proklamafristen har arvingerne et overblik over afdødes gældsposter og afdødes aktiver. På denne baggrund skal arvingerne udarbejde en åbningsstatus, som er en oversigt over aktiver og gældsposter. Åbningsstatus skal sendes til

skifteretten og til SKAT. Det videre forløb af bobehandlingen afhænger af, hvad der skal ske med afdødes aktiver, og hvorvidt arvingerne er enige om boets forhold.

I forbindelse med afslutning af boet skal arvingerne udarbejde en boopgørelse over alle boets aktiver og gældsposter, herunder de løbende indtægter og udgifter i forbindelse med boets behandling. Af boopgørelsen skal det ligeledes fremgå, hvordan arven skal fordeles mellem arvingerne, og hvor meget arvingerne skal betale i bo- og eventuel tillægsboafgift.

**Arvingerne skal udarbejde en åbningsstatus, når bobehandlingen begynder og en boopgørelse, når den er afsluttet.**

## 5. Hvad skal der ske med ejendelene?

Hvordan afdødes ejendele skal fordeles, er op til arvingerne.



**Arvinger er ikke forpligtiget til at overtage afdødes ejendele, men de kan kræve at få arven udbetalt kontant.**

Ingen arving er forpligtet til at overtage afdødes ejendele, og arvingerne kan dermed kræve at få arven udbetalt kontant. Arvingerne skal derfor blive enige om, hvordan afdødes ejendele skal fordeles mellem dem, eller om de skal sælges.

## 6. Hvordan afgøres uenighed mellem arvingerne?

Kan arvingerne ikke blive enige om boets behandling, må bobehandlingen overgå til en autoriseret bobestyrer. Det vil herefter være op til bobestyrer at forsøge at finde en forligsmæssig løsning mellem arvingerne. Lykkes det ikke for bobestyrer, må han eller hun træffe afgørelse om, hvordan tvisten mellem arvingerne skal løses. Arvingerne kan indbringe bobestyrers afgørelse for skifteretten.

Hvis arvingerne ikke kan blive enige om arven, må bobestyreren træffe en afgørelse. Denne afgørelse kan arvingerne indbringe for skifteretten.

Herefter vil skifteretten træffe afgørelse, der igen kan indbringes for landsretten.

## 7. Hvad skal der betales i afgift?

Alle dødsboer har et bundfradrag på 289.000 kr. (i 2018). Der skal således først betales boafgift, når boets nettoformue overstiger bundfradraget.

Uanset boets nettoformue betaler ægtefæller og godkendte velgørende institutioner ikke boafgift.



**Ægtefæller betaler ikke boafgift.**

Følgende arvinger betaler en boafgift på 15 % af arv over bundfradraget:

- Børn, børnebørn, oldebørn m.v.
- Stedbørn
- Forældre
- Samlever, hvis samliv i mindst to år

Alle andre betaler en tillægsafgift på 25 % – ved tillægsboafgift er der intet bundfradrag:

- Søskende
- Nevøer og niecer
- Alle andre arvinger i henhold til testamente – f.eks. fætre og kusiner, ubeslægtede

I forbindelse med udlevering af boet fra skifteretten skal der betales retsafgift:

- Uskiftet bo: 500 kr.
- Ægtefælleudlæg: 1.000 kr.
- Privat skifte og bobestyrerbo: 2.500 kr. (hvis nettobobeholdningen overstiger 1.000.000 kr. skal der betales en yderligere retsafgift på 6.500 kr.)

## 8. Hvornår er et dødsbo skattepligtigt?

Et dødsbo er skattepligtigt, hvis afdødes bruttoog nettoformue overstiger 2.839.100 kr. (i 2018). Hvis boet er skattepligtigt, skal boet betale en boskat på 50 % af boets skattepligtige indtægter, herunder f.eks. fortjeneste ved salg af visse faste ejendomme, gevinster ved salg af værdipapirer og renteindtægter. Beregningen af hvornår en dødsbo er skattepligtigt, er kompliceret.



**Et dødsbo på over 2.776.800 kr. er skattepligtigt.**

Derfor anbefales det, at arvingerne søger hjælp hos en advokat, hvis dødsboet har en større formue. Der kan være adskillige penge at spare ved at tænke på skat i forbindelse med bobehandlingen.

## 9. Livsforsikring og pensionsordning

Udbetalinger fra afdødes livsforsikringer og pensionsordninger tilfalder den, som afdøde har indsat som begunstiget.

Hvis der bare står, at "nærmeste pårørende" skal være den begunstigede, defineres "nærmeste pårørende" således:

1. Ægtefællen
2. Samleveren (efter 1. januar 2008)
3. Børn, børnebørn
4. Arvinger i henhold til testamente
5. Arvinger i henhold til arveloven

Udbetalinger fra forsikringer og pensionsordninger udbetales uden om boet til den begun-

stigede. Udbetalingerne kommer altså ikke afdødes kreditorer til gode.



**Nærmeste pårørende defineres i første omgang som ægtefælle, samlever eller børn.**

Den begunstige skal betale bo- og eventuel tillægsboafgift af udbetalingerne. Ved beregning af boafgiften er der intet bundfradrag.

Hvis der ikke er nogen begunstiget, udbetales forsikringen/pensionsordningen til boet.

## 10. Er det nødvendigt med advokatbistand?

Behandling af dødsboer er ikke helt enkelt, hvis afdøde efterlader sig blot lidt formue og nogle aktiver.

Der er mange faldgruber – og omvendt mange penge at spare/tjene ved at søge rådgivning hos advokater med erfaring i dødsbobehandling.

Hos advokaten har du krav på at få oplyst, hvordan advokatens honorar bliver beregnet og det samlede forventede honorar ved bobehandlingen.



**TVC Advokatfirma har fire specialister i behandling af dødsboer.**

## Du er altid velkommen til en uforpligtende samtale

### KONTAKT



**ANDERS RYNKEBJERG**  
PARTNER, ADVOKAT (H)  
T +45 8734 7570  
E ANR@TVC.DK



**SUSANNE JAKOBSEN**  
PARTNER, ADVOKAT  
AUT. BOBESTYRER  
T +45 8734 7573  
E SJA@TVC.DK



**BIRGITTE KREBS**  
BOBEHANDLER  
T +45 8734 7582  
E BKR@TVC.DK



**EVY STENGAARD PETERSEN**  
BOBEHANDLER  
T +45 8734 7585  
E EPE@TVC.DK